

C-152/20. sz. ügy

**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás**

A benyújtás napja:

2020. március 30.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Tribunalul Mureș (Románia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. október 1.

Felperesek:

DG

EH

Alperes:

SC Gruber Logistics SRL

Az alapeljárás tárgya

Kereset, amellyel DG és EH munkavállalók azt kérik a Tribunalul Mureștől (Maros megyei törvényszék, Románia), hogy kötelezze az SC Gruber Logistics SRL munkáltatót egyes pénzkövetelések megfizetésére.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya

A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet („Róma I”) 3. és 8. cikkének értelmezése

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Úgy kell-e értelmezni a 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 8. cikkét, hogy az egyéni munkaszerződésre alkalmazandó jog

megválasztása esetén nem alkalmazható a munkavállaló rendszerinti munkavégzésének helye szerinti ország joga vagy pedig úgy, hogy az alkalmazandó jog megválasztása esetén nem alkalmazható a rendelet 8. cikke (1) bekezdésének második mondata?

2) Úgy kell-e értelmezni a 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 8. cikkét, hogy a munkavállaló rendszerinti munkavégzésének helye szerinti országban alkalmazandó minimálbér olyan jogosultság, amely a rendelet 8. cikke (1) bekezdésének második mondata értelmében „a jogválasztás hiányában [...] alkalmazandó jog olyan rendelkezései [közé tartozik], amelyekről megállapodás útján nem lehet eltérni”?

3) Úgy kell-e értelmezni a 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkét, hogy azzal ellentétes, hogy a román munka törvénykönyve rendelkezéseinek az egyéni munkaszerződésben történő megjelölése a román jog megválasztásának feleljen meg, mivel Romániában közismert, hogy a törvény *kötelezően* előírja, hogy a román jog megválasztására vonatkozó szerződési feltételt kell rögzíteni az egyéni munkaszerződésben? Másképpen megfogalmazva, úgy kell-e értelmezni a 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkét, hogy azzal ellentétesek az olyan nemzeti szabályok és gyakorlatok, amelyek az egyéni munkaszerződések *kötelező* elemévé teszik a román jog megválasztására vonatkozó szerződési feltételt?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések és a hivatkozott uniós ítélkezési gyakorlat

A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet („Róma I”) 3. cikke (A jogválasztás szabadsága) és 8. cikke (Egyéni munkaszerződések)

A Bíróság 2011. március 15-i Koelzsch ítélete (C-29/10, ECLI:EU:C:2011:151)

A hivatkozott nemzeti rendelkezések és a releváns nemzeti ítélkezési gyakorlat

Legea nr. 53/2003 privind Codul muncii (a munka törvénykönyvről szóló 53/2003. sz. törvény) munkaidőt meghatározó 111. cikke és a pihenőidőt meghatározó 133. cikke

Legea nr. 344/2006 privind detaşarea salariaţilor în cadrul prestării de servicii transnaţionale (a munkavállalók határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás keretében történő kiküldetéséről szóló 344/2006. sz. törvény)

1. cikk

„E törvény rendelkezéseit kell alkalmazni:

[...]

b) a Romániában letelepedett olyan vállalkozásokra, amelyek határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás keretében az Európai Unió tagállamának, az Európai Gazdasági Térségnek vagy a Svájci Államszövetségnek a területére olyan munkavállalókat küldenek ki, akikkel munkaviszony létesítettek, feltéve hogy teljesülnek a 4. cikk (2) bekezdésében meghatározott feltételek.”

A 4. cikk (2) bekezdése

„E törvényt akkor kell alkalmazni, ha az (1) bekezdés b) pontjában megjelölt vállalkozás az alábbi határokon átnyúló intézkedések valamelyikét megteszi:

a) munkavállalót küld ki Románia területére saját nevében és saját irányítása alatt, a kiküldő vállalkozás és a szolgáltatásnak az Európai Unió tagállamának, az Európai Gazdasági Térségnek vagy a Svájci Államszövetségnek a területén működő címzettje között létrejött szerződés alapján, feltéve hogy a munkavállaló és a kiküldő vállalkozás a kiküldetés idején munkaviszonyban áll egymással;

b) munkavállalót küld ki a Románia területére az Európai Unió tagállamának, az Európai Gazdasági Térségnek vagy a Svájci Államszövetségnek a területén lévő vállalkozáscsoport tulajdonában lévő telephelyre vagy vállalkozáshoz, feltéve hogy a munkavállaló és a kiküldő vállalkozás a kiküldetés idején munkaviszonyban áll egymással;

c) munkaerő-kölcsönző ügynökségként munkavállalót bocsát rendelkezésre az Európai Unió tagállamának, az Európai Gazdasági Térségnek vagy a Svájci Államszövetségnek a területén letelepedett vagy ott tevékenységet végző vállalkozás részére, feltéve hogy a munkavállaló és a munkaerő-kölcsönző ügynökség a kiküldetés idején munkaviszonyban áll egymással.”

7¹. cikk

„A Románia területén letelepedett, nemzetközi szállítási tevékenységet végző vállalkozások olyan munkavállalóira, akiket munkavégzés céljából határozott időre kiküldtek az Európai Unió valamely tagállamának, az Európai Gazdasági Térségnek vagy a Svájci Államszövetségnek a területére, és akik nincsenek a 4. cikk (2) bekezdése szerinti helyzetek egyikében, az újból közzétett, többször módosított és kiegészített, [a munka törvénykönyvéről szóló 53/2003. sz. törvény] 43. cikkében szereplő rendelkezéseket kell alkalmazni és az ugyanezen szabályozási aktus 44. cikkének (2) bekezdésében jogok illetik meg őket.”

Ordinul ministrului muncii și protecției sociale nr. 64/2003 pentru aprobarea modelului-cadru al contractului individual de muncă (az egyéni munkaszerződés keretmodelljének jóváhagyásáról szóló 64/2003. sz. munkaügyi és társadalombiztosítási miniszteri rendelet); e rendelet I. mellékletének N. pontja

akként rendelkezik, hogy a Romániában megkötött valamennyi egyéni munkaszerződésnek kötelezően tartalmaznia kell a következő szerződési feltételt: „A jelen egyéni munkaszerződés rendelkezéseit kiegészítik a munka törvénykönyvéről szóló 53/2003. sz. törvény rendelkezései”.

Az ítélezési gyakorlatot illetően a kérdést előterjesztő bíróság emlékeztet a Tribunalul Mureș (Maros megyei törvényszék) felsőbb szintű bíróság által helyben hagyott 2018. december 18-i polgári ítéletére, amellyel a Tribunalul Mureș (Maros megyei törvényszék) elutasított egy olyan keresetet, amelyben a munkáltató társaságnak a munkavállalót az 593/2008 rendelet értelmében megillető, a közúti szállítási ágazatban Ausztriában alkalmazandó minimálbér és a ténylegesen kapott munkabér különbözetének megfizetésére kötelezését kérték. A Tribunalul Mureș (Maros megyei törvényszék) úgy ítélte meg, hogy a felek a román jogot választották az egyéni munkaszerződésre irányadó jogként, hogy abban állapodtak meg, hogy a munkavállaló a szolgáltatási kötelezettségét nem állandó munkavégzési helyen teljesíti, és hogy állandóan utazik, hogy a munkavállaló a díjazáson felül napidíjban is részesül, és hogy az egyéni munkaszerződés feleinek szándéka román lejben meghatározott díjazás, nem pedig az euróban meghatározott osztrák minimálbér kikötésére irányult. Ezenfelül a Tribunalul Mureș (Maros megyei törvényszék) úgy ítélte meg, hogy az, hogy a munkavégzési eszközök (tehergépkocsik) az ausztriai székhelyen parkolnak, az, hogy a felperes a kiküldetését követően Ausztriába tért vissza és az, hogy a szerződés teljesítése során a felperes rendszerinti munkavégzésének helye szerinti ország Ausztria, még nem zárja ki a román jognak az egyéni munkaszerződésre irányadó jogként történő megválasztását.

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 A keresetlevélben az szerepelt, hogy a felpereseket az alperes társaság olyan tehergépkocsi-vezetőként alkalmazta, akik tevékenységüket az Európai Közösség területén végzik. A felperesek által az alperessel megkötött egyéni munkaszerződésekben a következő szerepelt: „A jelen egyéni munkaszerződés rendelkezéseit kiegészítik a munka törvénykönyvéről szóló 53/2003. sz. törvény és az egységre/ágazatra vonatkozó kollektív szerződés rendelkezései” és „A jelen egyéni munkaszerződés megkötésével, teljesítésével, módosításával, szüneteltetésével és megszűnésével kapcsolatos jogvitákat a törvénynek megfelelően hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság bírálja el”.
- 2 A felperesek munkavégzési helyét illetően a szerződésekben rögzítették, hogy „A munkavégzés helye a Nagyvárad [Románia] önkormányzatának területén található székhely/telephely/más szervezett munkavégzési hely garázsa (annak része/irodája/műhelye/tere) és az ügyfelek, jelenlegi vagy jövőbeli szállítók székhelyére vagy telephelyére történő kirendelés/kiküldetés alapján belföldön vagy külföldön bárhol lehet, ahol a munkavállalónak a feladatainak ellátásához szintén használnia kell a járművet, illetve minden más olyan hely, ahol a munkavállaló szállítási tevékenységet végez”.

- 3 A felperesek az egyéni munkaszerződéseiket románul és olaszul (a lap felén román nyelven, másik felén pedig olasz nyelven) is megkötötték.
- 4 A felperesek a Tribunalul Mureş (Maros megyei törvényszék) elé terjesztett keresettel különösen azt kérték, hogy a Tribunalul Mureş (Maros megyei törvényszék) kötelezze az alperest a felpereseket az 593/2008/EK rendelet („Róma I”) alapján megillető díjazásnak a felperesek részére történő megfizetésére, vagyis a ténylegesen kapott díjazás és a közúti szállítási ágazatban Olaszországban alkalmazandó minimálbér különbözetének, valamint az őket az olaszországi logisztikai, közúti szállítási és szállítási ágazat kollektív szerződésével összhangban értelmezett 593/2008/EK rendelet („Róma I”) alapján megillető tizenharmadik és tizennegyedik havi díjazásnak a kifizetés napján érvényes inflációs mutatók alapján korrigált összegekben történő megfizetésére és (mindkét felperes részére) az így megállapított egyes összegek havi esedékességétől számított törvényes kamatok, valamint EH felperes részére a ténylegesen megszerzett díjazás és az említett rendelet értelmében a Németországban alkalmazandó minimálbér különbözetének a Németország területére való kirendelése időszakára történő megfizetésére.
- 5 Az alperes SC Gruber Logistics SRL ellenkérelmet terjesztett elő, amelyben rámutatott arra, hogy a felperesek az alperes társaság részére Romániában nyilvántartásba vett tehergépkocsikon, a Romániában hatályos jogi szabályozásnak megfelelően kiadott szállítási engedélyekkel végeztek munkát, hogy a társaságtól kapták az utasításokat, és hogy a munkavégzést Romániában szervezték meg.
- 6 Ilyen körülmények között a Tribunalul Mureş (Maros megyei törvényszék) a felperesek kérelme alapján úgy határozott, hogy az 593/2008 rendelet 3. és 8. cikkének értelmezésével kapcsolatos kérdéseket terjeszt az Európai Unió Bírósága elé.

Az alapeljárás feleinek főbb érvei

- 7 A felperesek a kérelmük alátámasztása céljából arra hivatkoznak, hogy bár az egyéni munkaszerződéseket Romániában vették nyilvántartásba, a szerződés teljesítése során a rendszerinti munkavégzésük helye szerinti ország Olaszország volt, ezért a közúti szállítási ágazatban Olaszországban előírt minimálbérre jogosultak a részükre megfizetett romániai minimálbér helyett. Ezenfelül utalnak a Bíróság 2011. március 15-i Koelzsch ítéletére (C-29/10, ECLI:EU:C:2011:151).
- 8 A felperesek konkrétan kiemelik, hogy Olaszország volt az a hely, ahonnan megkezdődött a fuvarozási feladatok teljesítése és ahonnan az utasításokat kapták, a munkavégzési eszközök – a jelen ügyben a tehergépkocsik – Olaszország területén parkoltak, Olaszország volt az a hely, ahonnan a szállítást elsősorban végezték és ahol az árut lerakodták, a feladataik teljesítését követően pedig Olaszországba tértek vissza.

- 9 Az alperes ellenezte előzetes döntéshozatal iránti kérelemnek a Bíróság elé utalását, mivel úgy vélte, hogy nem állnak fenn az annak előterjesztését indokoló feltételek.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 10 A kérdést előterjesztő bíróság az első kérdésével lényegében annak megállapítását kéri, hogy az 593/2008 rendelet 8. cikkének (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy amennyiben valamely munkavállaló a munkaszerződés tárgyát képező munkát rendszerint más országban végzi, mint amelynek jogát a felek kifejezetten megválasztották, a nemzeti bíróság a szóban forgó rendelkezés utolsó mondata alapján mellőzheti a felek által megválasztott jog alkalmazását, amennyiben a körülményekből összességében az következik, hogy a szóban forgó szerződés szorosabban kapcsolódik egy másik országhoz.
- 11 A kérdést előterjesztő bíróság a második kérdésével annak megállapítását kéri, hogy a munkavállaló rendszerinti munkavégzési helye szerinti országban alkalmazandó minimálbér olyan jogosultságnak minősül-e, amely a rendelet 8. cikke (1) bekezdésének második mondata értelmében „a jogválasztás hiányában [...] alkalmazandó jog olyan rendelkezései [közé tartozik], amelyektől megállapodás útján nem lehet eltérni”.
- 12 Amennyiben e kérdésre nemleges választ kell adni, a munkavállalót tehát még akkor is azon ország nemzeti minimálbére illeti meg, amelynek a jogát a felek kifejezetten megválasztották, ha a minimálbér magasabb abban az országban, amelyhez a szerződés szorosabban kapcsolódik, így a munkavállaló ebből a szempontból veszteséget szenved.
- 13 Amennyiben viszont e kérdésre igenlő választ kell adni, az azt jelentené, hogy a szerződésre két különböző jogot, vagyis a kifejezetten megválasztott jogot és azt a jogot is alkalmazni kell, amely tartalmazza „a jogválasztás hiányában [...] alkalmazandó jog olyan rendelkezései[t], amelyektől megállapodás útján nem lehet eltérni”.
- 14 A kérdést előterjesztő bíróság a harmadik kérdéssel annak megállapítását kéri, hogy amennyiben a munkáltató olyan egyénimunkaszerződés-sablont alkalmaz, amelynek szövegét nemzeti szabályozási aktus előre meghatározza, és amelynek kötelezően tartalmaznia kell azt a szerződési feltételt, hogy a szerződésre a román munka törvénykönyvének rendelkezéseit kell alkalmazni, ez a román jog megválasztásának felel-e meg.
- 15 Amennyiben a Bíróság az említett nemzeti szabályozás és gyakorlat 593/2008 rendelet 3. cikkével való ellentétességét állapítja meg, a kérdést előterjesztő bíróság elhagyhatja a szerződésből az alkalmazandó jog megválasztására vonatkozó kötelező szerződési feltételt.